

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 5.9.2005
KOM(2005) 405 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Liberales erhverv - mulighed for flere reformer

**Opfølgning på rapporten om konkurrence i de liberale erhverv,
KOM(2004) 83 af 9. februar 2004**

(SEK(2005) 1064)

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Baggrund.....	3
2.	Bedre definition af offentlig interesse.....	5
3.	Kommissionens og de nationale konkurrencemyndigheders aktiviteter.....	6
4.	Fremskridt i medlemsstaterne	6
5.	Anvendelse af EF's konkurrenceregler.....	9
6.	Konklusion.....	10
7.	Vejen frem.....	10

BILAG: Fremskridt i medlemsstaterne, hvad angår undersøgelse og fjernelse af konkurrencebegrænsende foranstaltninger i de liberale erhverv, SEK(2005) 1064.

1. BAGGRUND

1. De liberale erhverv er en nøglesektor i den europæiske økonomi, og deres opgave er at levere tjenester af stor offentlig interesse. Tal for 2001 viser, at "forretningsservice"¹ gav en omsætning på over 1 281 mia. EUR eller omkring 8 % af EU's samlede omsætning². Det betød en merværdi på over 660 mia. EUR i 2001. Omkring en tredjedel af denne merværdi kan tilskrives "forretningsservice". De irske konkurrencemyndigheder har f.eks. anslået, at udgifterne til "advokatvirksomhed" i Irland alene i 2001 androg 1140 mio. EUR eller næsten 1 % af det samlede BNP. Udtrykt i beskæftigelse gav "anden forretningsservice" beskæftigelse til næsten 12 mio. personer i 2004³ svarende til 6,4 % af den samlede beskæftigelse, en stigning fra 5,7 % i 2002⁴.
2. Sektoren er generelt stærkt reguleret. Der er ofte tale om en blanding af statsregulering, selvregulering og skik og brug, der har udviklet sig over en årrække.
3. Betydningen af at liberalisere alle markeder og fjerne al unødvendig regulering for at skabe mere konkurrence blev understreget i Kok-rapporten fra november 2004. Denne foreslår en systematisk analyse af reguleringen for at sikre, at den ikke udgør en unødigt bremse for den økonomiske aktivitet⁵. For at nå dette mål fremhæves det i Kommissionens meddelelse til Det Europæiske Råds møde i foråret 2005 og den fornyede Lissabon-strategi, at en bedre regulering for at fremme konkurrencen på markederne er et vigtigt indsatsområde i det fremtidige arbejde. Endvidere understregede konklusionerne fra Det Europæiske Råd i marts 2005 betydningen af denne opgave, ved at opfordre medlemsstaterne til at undersøge den nationale lovgivnings forenelighed med EU-reglerne for at fjerne markedshindringer og fremme konkurrencen på det indre marked⁶.
4. Kommissionens arbejde med liberale erhverv skal ses i den sammenhæng. Målet er at undersøge, om det nuværende reguleringsmiks er den mest effektive og mindst konkurrencebegrænsende løsning, eller om en bedre regulering, der i højere grad er tilpasset verden i dag, kunne sætte gang i den økonomiske vækst og give forbrugerne bedre tjenesteydelser og større merværdi.

¹ Kategori 72 "Databehandling" og 74 "Anden forretningsservice" i NACE-klassifikationen. Kategori 74 i NACE-klassifikationen omfatter advokatvirksomhed, bogførings- og revisionsvirksomhed, skatterådgivning, markedsanalyser, virksomhedsrådgivning, ikke-finansielle holdingselskaber, arkitekt- og ingeniørvirksomhed og anden teknisk rådgivning, teknisk afprøvning og analyse, reklamevirksomhed, formidling af arbejdskraft, detektiv- og overvågningsvirksomhed, rengøringsvirksomhed mv.

² Kilde: Eurostat, "Developments for turnover and employment indices for services during the third quarter of 2004", Statistics in focus 11/2005. Data vedrører følgende 14 lande: BE, DK, DE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, AT, PT, FI, SE og UK.

³ Kilde: Eurostat, Labour Force Survey, 2004.

⁴ Det er planen, at indsamlingen af statistikker om forretningsservice skal indgå i de regelmæssige årlige undersøgelser, der omfatter alle 25 medlemsstater fra referenceåret 2006 eller 2007 og fremover.

⁵ Se s. 25 i rapporten fra gruppen på højt plan ledet af Wim Kok, november 2004. Rapporten findes på: <http://europa.eu.int/growthandjobs/pdf/2004-1866-EN-complet.pdf>

⁶ Konklusionerne fra Det Europæiske Råd, Bruxelles den 22.-23.3.2005. Findes på: http://europa.eu.int/european_council/conclusions/index_en.htm

5. Efter en statusopgørelse, der blev gennemført i 2002-2003 for at bedre kendskabet til den nuværende reguleringspraksis, offentliggjorde Kommissionen en rapport om konkurrencen inden for de liberale erhverv⁷ i februar 2004 (herefter kaldet ”2004-rapporten”). Rapporten blev suppleret af en status over reguleringen af liberale erhverv i de nye medlemsstater, der blev offentliggjort i november 2004⁸.
6. Kommissionen har fokuseret på seks liberale erhverv – advokater, notarer, ingeniører, arkitekter, apotekere og revisorer (herunder også skatterådgivere) - og i detaljer analyseret fem alvorlige konkurrencebegrænsende foranstaltninger, nemlig i) faste priser, ii) vejledende priser, iii) reklamerestriktioner, iv) adgangsbegrænsninger og eksklusive rettigheder og v) regulering af virksomhedsstrukturen og tværfaglig praksis.
7. I mange tilfælde har de traditionelle begrænsende regler på disse områder konkurrencebegrænsende følger. Sådanne reguleringer kan fjerne eller begrænse konkurrencen mellem tjenesteudbydere og på den måde mindske de liberale erhvervs incitament til at arbejde omkostningseffektivt, sænke priser, forbedre kvaliteten eller tilbyde innovative tjenester. Det er til skade for forbrugerne, økonomien og samfundet generelt. Bedre og mere varierede liberale tjenesteydelser kunne også øge efterspørgslen, hvilket kan få positive følger for jobskabelsen i denne vigtige sektor, hvor de ansatte er højt kvalificerede og højt betalte⁹.
8. I rapporten fra 2004 foreslog Kommissionen, at bruge en proportionalitetsundersøgelse til at vurdere, i hvilket omfang konkurrencebegrænsende erhvervsmæssig regulering er i den offentlige interesse. I rapporten fra 2004 foreslås det i den henseende, at det ville være nyttigt, hvis hver regel havde et klart udtrykt mål og en forklaring på, hvordan den valgte foranstaltning var den mindst restriktive metode med henblik på at nå det fastsatte mål. Kommissionen opfordrede alle til at arbejde i partnerskaber – reguleringsmyndigheder i medlemsstaterne og brancheorganisationer¹⁰ – for at se nærmere på de eksisterende regler og vurdere, om de gavner den offentlige interesse, om de er proportionelle, og om de er begrundede. I denne meddelelse betegnes alle begrænsninger, der ikke opfylder kriterierne i proportionalitetstesten som foreslået i rapporten fra 2004, som ”ubegrundede” eller ”uproportionelle”.

⁷ Rapporten findes på:

http://europa.eu.int/comm/competition/liberal_professions/final_communication_en.pdf

⁸ Status over reguleringen af liberale erhverv – oversigt over reguleringen i de nye EU-medlemsstater, november 2004, der findes på:

http://europa.eu.int/comm/competition/liberalization/conference/overview_of_regulation_in_the_eu_pr_ofessions.pdf

⁹ Se Kommissionens publikation ”Employment in Europe 2004”, kapitel 3, der konkluderer, at sammenlignet med USA er der et betydeligt uudnyttet jobskabespotentiale i den europæiske servicesektor, herunder i de liberale erhverv. Kan findes på:

http://europa.eu.int/comm/employment_social/publications/2004/keah04001_en.pdf

¹⁰ I denne sammenhæng henviser ”brancheorganisationer” til ikke-statslige selvregulerende organer, mens ”nationale reguleringsmyndigheder” henviser til regeringsorganer/ministerier med ansvar for regulering af de liberale erhverv.

9. Denne meddelelse gør rede for medlemsstaternes fremskridt med undersøgelsen og fjernelsen af sådanne ubegrundede begrænsninger¹¹ og anvender den detaljerede analyse i Kommissionens arbejdsrapport, der er vedlagt denne meddelelse¹².

2. BEDRE DEFINITION AF OFFENTLIG INTERESSE

10. Der er visse grunde til, at en nøje målrettet regulering af de liberale erhverv kan være nødvendig:
- for det første fordi der er tale om en ”asymmetrisk information” mellem forbrugere og liberale tjenesteydere, da levering af sådanne tjenesteydelser kræver en stor teknisk viden. Forbrugerne har måske ikke denne viden og finder det derfor vanskeligt at vurdere kvaliteten af de tjenester, de køber
 - for det andet på grund af begrebet ”eksternaliteter”, hvorved levering af en tjenesteydelse får følger for både tredjemand og køberen af tjenesteydelsen. Et godt eksempel er en ukorrekt revision, der kan vildlede kreditorer og investorer, og
 - for det tredje vil visse liberale erhverv producere ”offentlige goder”, der er af værdi for samfundet generelt - f.eks. en korrekt retspleje. Det er muligt, at der uden regulering ville være et u hensigtsmæssigt eller utilstrækkeligt udbud af disse tjenesteydelser.
11. Disse faktorer påvirker imidlertid ikke alle brugere af liberale erhverv på samme måde. I den henseende og efter drøftelser med de pågældende erhverv, brugere og medlemsstater (konkurrence- og reguleringsmyndigheder), er Kommissionen nået til den konklusion, at det ville være nyttigt at forfine og uddybe dets økonomiske analyse af markedet for liberale tjenesteydelser, navnlig med mere vægt på hvad der menes med offentlig interesse på de forskellige markeder. Det vil gøre det lettere at forstå samspillet mellem udbud og efterspørgsel for de forskellige liberale erhvervs vedkommende og hjælpe med at opstille rammer for undersøgelsen af de eksisterende regler.
12. Kommissionen har foretaget en analyse af de forskellige involverede markeder. Den er vedlagt Kommissionens arbejdsrapport. Den identificerer generelt, hvem der køber og bruger de forskellige tjenesteydelser – små eller store virksomheder, forbrugere eller offentlig sektor – og identificerer derefter mere præcist, hvordan den eksisterende reguleringspraksis påvirker disse brugere.
13. De væsentlige resultater er, at engangsbrugere, som generelt er individuelle forbrugere og husholdninger, kan have brug for en nøje målrettet beskyttelse. På den anden side har hovedbrugerne af liberale tjenesteydelser – erhvervslivet og den offentlige sektor – formodentlig ikke brug for eller kun i begrænset omfang brug for en lovfæstet beskyttelse, da de bedre er i stand til at vælge tjenesteydere, der kan opfylde deres behov. Billedet er ikke helt klart, hvad angår små virksomheder, og det

¹¹ Som defineret i punkt 8 ovenfor.

¹² ”Progress by Member States in reviewing and eliminating restrictions to competition in the area of professional services”, Kommissionens arbejdsrapport, SEK(2005) 1064.

er nødvendigt med yderligere analyse for bedre at kunne vurdere, i hvilket omfang de har behov for en lovfæstet beskyttelse. Endvidere er der inden for den nuværende reguleringsramme kun en lille margen for nye, innovative og efterspørgselsstyrede tjenesteydelser. Det kan betyde omkostninger for erhvervslivet. Det er derfor af største vigtighed at tage højde for disse gruppers forskellige interesser, når den eksisterende regulering undersøges.

3. KOMMISSIONENS OG DE NATIONALE KONKURRENCEMYNDIGHEDERS AKTIVITETER

14. I løbet af 2004 indledte Kommissionen en struktureret dialog med de europæiske brancheorganisationer for advokater, notarer, ingeniører, arkitekter, revisorer, skatterådgivere og apotekere og med de nationale reguleringsmyndigheder for at drøfte de nuværende reglers relevans og undersøge, hvad der kan gøres for at gøre dem mere konkurrencefremmende. Modtageligheden med hensyn til reformer var forskellig, afhængig af hvor åben og dereguleret det pågældende erhverv allerede var.

15. De nationale konkurrencemyndigheder har været aktive, og størstedelen af deres rapportering tager nu sigte på arbejdet på dette område i 2004 og 2005. Arbejdet har omfattet:

- bilaterale drøftelser med nationale reguleringsmyndigheder og brancheorganisationer
- deltagelse i seminarer/konferencer om konkurrence i de liberale erhverv
- udarbejdelse af udtalelser om udkast til lovgivning, der indeholder bestemmelser, der kunne være konkurrencebegrænsende, og
- statusopgørelser og sektoranalyser.

16. Arbejdet har resulteret i, at nogle begrænsninger, der var ubegrundede ifølge punkt 8 ovenfor, er blevet fjernet, og det har bidraget væsentligt til oprettelsen af statsligt støttede udvalg, der nøje skal undersøge de henstillinger, der fremsættes, og fremlægge forslag til mere radikale ændringer. I 2004 har EFTA-Tilsynsmyndigheden også foretaget en analyse af den eksisterende regulering inden for de liberale erhverv i de tre EFTA-lande (Island, Liechtenstein og Norge)¹³.

4. FREMSKRIDT I MEDLEMSSTATERNE

17. Nedenstående tabel 1 viser de fremskridt, der er gjort i hver enkel medlemsstat i 2004/2005, hvad angår undersøgelse og fjernelse af uproportionelle begrænsninger i lovgivningen og i brancheorganisationernes regler¹⁴. De enkelte landes placering er fremkommet ved at anvende oplysninger fra medlemsstaterne. De opnåede fremskridt skal sammenholdes med det nuværende reguleringsniveau i disse lande.

¹³ Yderligere oplysninger om denne undersøgelse findes i afsnit 3 i Kommissionens arbejdsrapport – se fodnote 12.

¹⁴ Yderligere oplysninger findes i afsnit 4 i Kommissionens arbejdsrapport – se fodnote 12.

Nogle lande har et lavt reguleringsniveau og har et mindre behov for reformer (se figur 1 og 2).

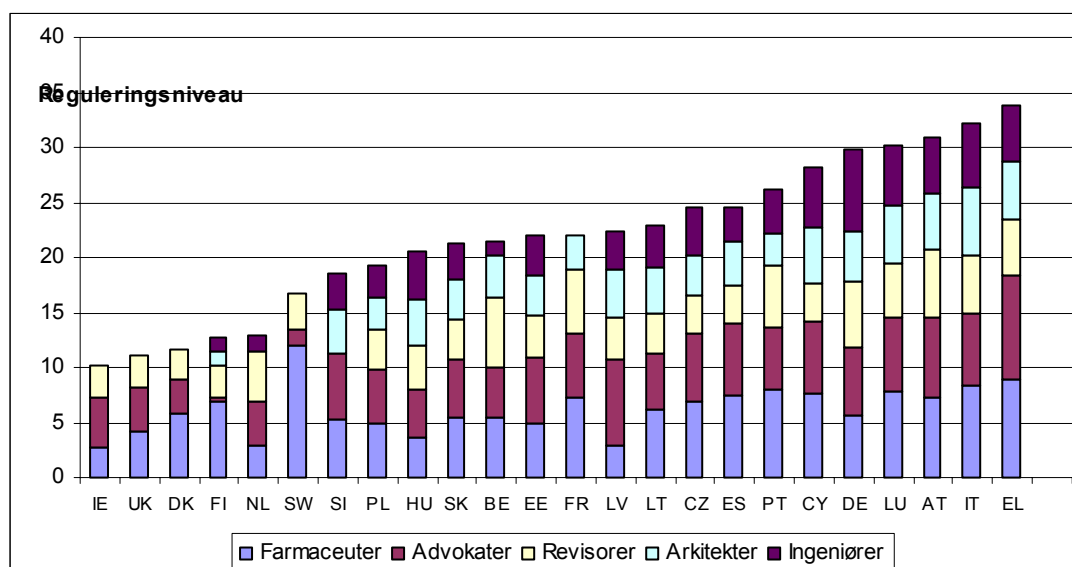
18. Tabellen viser, at der er gjort flest fremskridt i de lande, hvor der er et struktureret program for en konkurrencefremmende reguleringsreform, nemlig Danmark, Nederlandene og Det Forenede Kongerige. Disse lande har nogle af de laveste reguleringsniveauer. Endvidere skal det bemærkes, at der i disse lande er et tæt partnerskab mellem regeringen og de nationale konkurrencemyndigheder, og at konkurrencemyndighederne ofte, før der gennemføres store reformer i en given sektor, foretager en grundlæggende analyse af eksisterende begrænsninger. Erfaringer viser også, at man i disse lande først har taget fat på faste priser og reklamerestriktioner, som og først derefter er blevet fulgt af mere vidtrækkende strukturreformer.
19. På baggrund af ovenstående er det opmuntrende, at over en tredjedel (9 i alt) af medlemsstaterne melder, at de har iværksat et analysearbejde, der forhåbentlig fører til betydelige reformer i en nær fremtid. Seks andre lande rapporterer, at de har foretaget mindre reformer, f.eks. en mindre lempelse af de kvalitative adgangsbegrænsninger. I de øvrige ni lande har reformprocessen været længe om at komme i gang, og der er endnu ikke meldt om nogen aktiviteter.

Tabel 1: Aktivitetsniveau i medlemsstaterne i 2004/2005, hvad angår reformer af lovgivning, regler og forskrifter i de liberale erhverv

Aktivitetsniveau	Medlemsstat
Ingen aktivitet	Den Tjekkiske Republik, Cypern, Finland, Grækenland, Malta, Spanien, Sverige
Mindre reformer	Østrig, Estland, Ungarn, Letland, Slovenien, Portugal
Igangværende analysearbejde	Belgien, Italien, Luxembourg, Polen
Både mindre reformer og analysearbejde	Frankrig, Tyskland, Irland, Litauen, Slovakiet
Omfattende strukturreformer	Danmark, Nederlandene, Det Forenede Kongerige

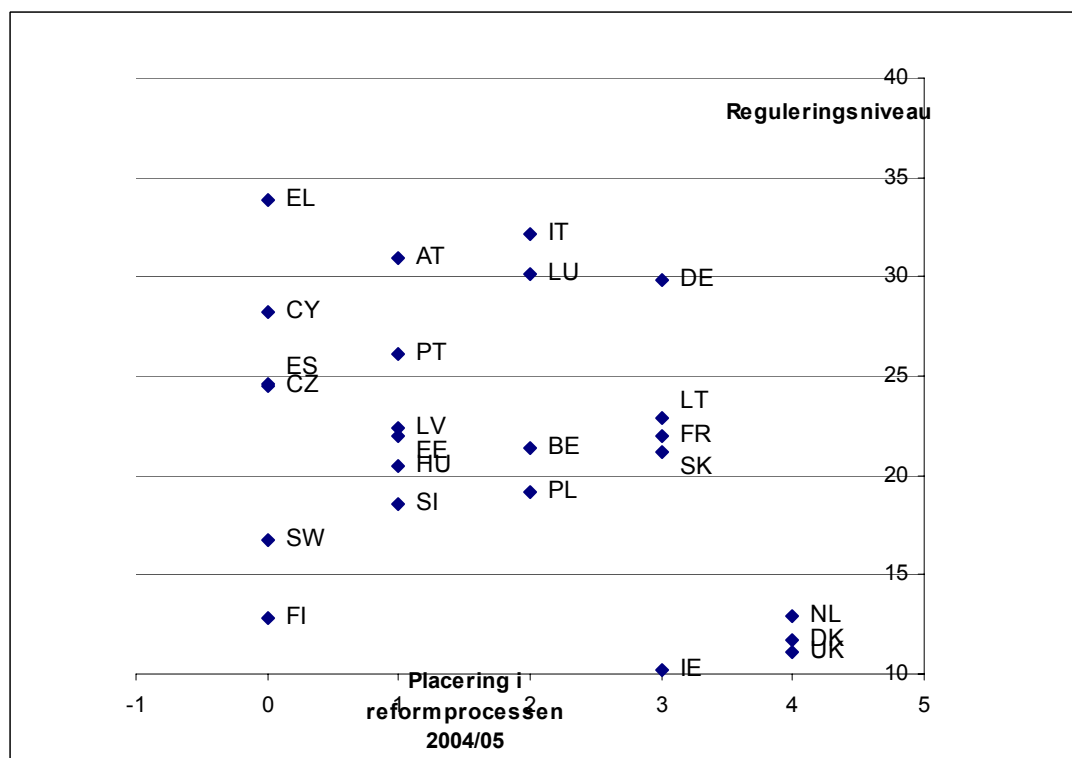
Note: Der er ikke taget højde for de nationale konkurrencemyndigheders aktiviteter i denne sektor.

Figur 1: Indeks for reguleringsniveau i medlemsstaterne

Kilde: IHS Study¹⁵ ajourført med nye medlemsstater og indberettede reformer.

Figur 2: Sammenligning af medlemsstaternes reformaktivitet (tabel 1) med eksisterende reguleringsniveau (figur 1)

Note: Malta indgår ikke, da der ikke foreligger oplysninger.

¹⁵ “Economic Impact of regulation in the field of liberal professions in different EU Member States”, Ian Paterson, Marcel Fink, Anthony Ogus, Institute for Advanced Studies, Wien, Januar 2003. Findes på: <http://europa.eu.int/comm/competition/liberalization/conference/libprofconference.html>

5. ANVENDELSE AF EF'S KONKURRENCE REGLER

20. Efter en modernisering af kartelreglerne kan de nationale konkurrencemyndigheder og de nationale domstole anvende EF-traktatens artikel 81 i sin helhed, dvs. afgøre om der er tale om en konkurrencebegrænsning efter artikel 81, stk. 1, og om betingelserne i artikel 81, stk. 3, er opfyldt, så forbudet ikke finder anvendelse. Endvidere kan de nationale konkurrencemyndigheder og de nationale domstole direkte anvende EF-traktatens artikel 82. Da størstedelen af de konkurrencebegrænsende foranstaltninger inden for de liberale erhverv har deres oprindelse og virkning i én enkelt medlemsstat, påhviler den administrative gennemførelse væsentligst de nationale konkurrencemyndigheder, mens privatretlig håndhævelse af disse regler kan opnås ved de nationale domstole.
21. Endvidere fastslog EF-Domstolen i *CIF-sagen*¹⁶, at hvis virksomheder udviser en adfærd, der er i strid med artikel 81, stk. 1, og hvis denne er krævet eller begunstiget af et nationalt lovgivningstiltag, har de nationale konkurrencemyndigheder pligt til at undlade at anvende de pågældende regler og lade artikel 81 og 82 finde anvendelse. Yderligere oplysninger om gennemførelsesforanstaltninger, som er vedtaget af Kommissionen, de nationale konkurrencemyndigheder og domstole i 2004/2005 inden for de liberale erhverv, findes i Kommissionens arbejdsrapport. De nationale konkurrencemyndigheder indledte ti sager med henvisning til EF's konkurrenceregler inden for de seks erhverv, som Kommissionen undersøger. Sagerne vedrørte forskellige typer begrænsninger og erhverv. Medlemsstaterne undersøger også yderligere regionalt afgrænsede sager i henhold til de nationale konkurrenceregler. Endvidere vedtog Kommissionen i juni 2004 en beslutning, der fordømmer den belgiske arkitektsammenslutnings anvendelse af anbefalede mindstehonorar¹⁷. Endvidere afsagde EF-Domstolen den 17. februar 2005 en præjudiciel afgørelse i *Mauri-sagen*¹⁸ – en italiensk sag vedrørende en statslig eksamen med henblik på at få ret til at udøve advokatvirksomhed i Italien. Domstolens kendelse vurderede sagens forhold på grundlag af kriterierne i sag C-35/99 *Arduino*.
22. Privatretlig håndhævelse ved nationale domstole omfatter ikke bare artikel 81 og 82, som de finder anvendelse på virksomheder og sammenslutninger af virksomheder, men er også mulig mod medlemsstater ifølge artikel 86, stk. 1, sammen med artikel 81 og 82 eller ifølge artikel 3, stk. 1, litra g), og artikel 10, stk. 2, sammen med artikel 81 og 82.
23. Kommissionen kan ikke blot anvende artikel 81 og 82 mod virksomheder og sammenslutninger af virksomheder, men også træffe foranstaltninger mod en medlemsstats konkurrencebegrænsende adfærd. Hidtil har retsgrundlaget for tjenesteydelser leveret af liberale erhverv været artikel 3, stk. 1, litra g), og artikel 10, stk. 2, sammen med artikel 81. Det er dog også muligt at anvende artikel 86 sammen med artikel 81 og 82 som retsgrundlag, når betingelserne som fastsat i retspraksis er opfyldt¹⁹. Ifølge artikel 86, stk. 1, skal medlemsstaterne for så vidt angår offentlige

¹⁶ Sag C-198/01 *Conorzio Industrie Fiammiferi (CIF)*, Sml. I-2003, s. 8055.

¹⁷ Beslutning af 26.6.2004, COMP/38.549 - PO / L'Ordre des Architectes belges, http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/cases/index/by_nr_77.html#i38_549

¹⁸ Sag C-250/03 *Mauri*, Sml. I-2005, s. 000.

¹⁹ Se sag C-475/99 *Ambulanz Glockner*, Sml. I-2001, s. 8089.

virksomheder og virksomheder, som de indrømmer særlige eller eksklusive rettigheder, afstå fra at træffe eller opretholde foranstaltninger, som er i strid med EF-traktatens bestemmelser. Artiklen tager sigte på den særlige situation, hvor en medlemsstat har en særlig indflydelse på offentlige virksomheder, fordi den kontrollerer dem, eller på virksomheder, der er indrømmet særlige eller eksklusive rettigheder. Artikel 86, stk. 3, giver Kommissionen særlige beføjelser for at sikre gennemførelse af artikel 86 og om nødvendigt meddele passende beslutninger eller direktiver direkte til medlemsstaterne. Der kan derfor argumenteres for, at Kommissionen i egnede tilfælde bruger artikel 86, stk. 3. Den kunne f.eks. bruges i de tilfælde, hvor begrænsninger af antallet af personer, der har ret til at udøve et liberalt erhverv, kan tilskrives særlige eller eksklusive rettigheder. En vurdering af muligheden for at bruge artikel 86 skal ske fra sag til sag.

6. KONKLUSION

24. Hovedkonklusionen er, at en større indsats i de fleste medlemsstater, hvad angår systematiske konkurrencefremmende reformer i denne sektor, ville give betydelige økonomiske fordele og fordele for forbrugerne. I praksis betyder det, at medlemsstaterne påtager sig det ”politiske ejerskab” til dette arbejde på nationalt niveau for at skubbe reformprocessen i gang. Det blev mere generelt fastslået i midtvejsevalueringen af Lissabon-agendaen og i ovennævnte konklusioner fra Det Europæiske Råd, som relancerede Lissabon-agendaen med fornyet fokus på vækst og beskæftigelse, og hvor der var enighed om, at medlemsstaterne skulle udarbejde nationale reformprogrammer for at fremme vækst og beskæftigelse på nationalt niveau og udnævne en national koordinator for Lissabon-agendaen.
25. Betydningen af traditioner skal ikke undervurderes, da de påvirker forandringstakten, og i mange lande kan reguleringsmyndighederne ikke se, hvordan tingene kan gøres anderledes. Endvidere har de liberale erhverv generelt ikke aktivt fremmet reformer. Det nuværende billede kunne også antyde, at nogle lande har et ganske dårligt overblik over reguleringssituationen for de liberale erhverv. Det kan skyldes det økonomiske fænomen ”regulatory capture”, der ikke er usædvanligt, navnlig på områder karakteriseret af selvregulering.
26. Kommissionen erkender, at det er medlemsstaternes ret selv at afgøre, om de ønsker at regulere erhvervene direkte gennem statsregulering, eller om de ønsker at overlade markedet til de liberale erhvervs selvregulering. En god forvaltning kræver imidlertid, at medlemsstaterne holder øje med virkningen af national selvregulering for at sikre sig, at den ikke bliver for restriktiv og skader forbrugernes interesser.

7. VEJEN FREM

27. Kommissionen er fortsat fast besluttet på at sikre, at der gennemføres omfattende reformer i sektoren, og opfordrer medlemsstaterne til at tage initiativ til at fremme reformer på nationalt niveau. Der er stadig plade til forbedringer i alle medlemsstater.
28. Da restriktiv regulering i denne sektor udvikles og har virkninger på nationalt niveau, er det op til de nationale reguleringsmyndigheder og brancheorganisationer at skabe

forandringer under hensyntagen til de særlige karakteristika for det pågældende erhverv i hver medlemsstat. Erfaringen viser, at en sådan proces ikke går i gang uden stærk politisk opbakning. Da denne sektor har stor betydning for EU's økonomi, opfordrer Kommissionen medlemsstaterne til at tage spørgsmålet om en modernisering af reglerne for erhvervene op i deres nationale reformprogrammer for gennemførelse af Lissabon-agendaen, der skal fremlægges i efteråret 2005. Yderligere rapportering vil derfor ske inden for rammerne af den samlede Lissabon-proces.

29. For det første bør medlemsstaterne – hvis de ikke allerede har gjort det – indlede analyser af de eksisterende begrænsninger. På den måde vil de i første omgang kunne identificere de konkurrencebegrænsninger, der kan fjernes hurtigt uden yderligere analyse, f.eks. visse faste og vejledende priser og visse reklamerestriktioner. Samtidig bør der indledes en mere grundlæggende strukturanalyse – f.eks. en analyse af reguleringsstrukturerne – for at vurdere behovet og bane vej for yderligere reformer. Det ville sætte medlemsstaterne i stand til at gøre afgørende fremskridt frem til 2010.
30. En yderligere justering af Kommissionens økonomiske analyse af de forskellige markeder for liberale erhverv fører Kommissionen til den konklusion, at forbrugere og engangsbrugere kan have et større behov for en vis nøje målrettet reguleringsmæssig beskyttelse. Hovedforbrugerne af tjenesteydelser leveret af liberale erhverv – erhvervslivet og den offentlige sektor – har formodentlig intet eller et meget lille behov for en reguleringsmæssig beskyttelse. Billedet er ikke helt klart, hvad angår små virksomheder, og det er nødvendigt med yderligere analyser for at vurdere deres særlige behov. Den nuværende reguleringsramme er utilfredsstillende for de to sidstnævnte grupper, fordi den mangler smidighed og hindrer udvikling af innovative og efterspørgselsstyrede tjenester.
31. Kommissionen vil fortsat støtte dette arbejde og hjælpe med at sprede bedste praksis. Den vil øge partnerskabssamarbejdet med de nationale konkurrencemyndigheder, der allerede har indledt et lovende arbejde, så de i endnu højere grad engagerer sig for at fremme dette arbejde på nationalt niveau. Den vil også fortsætte og forbedre relationerne med de nationale reguleringsmyndigheder ved at organisere en mere struktureret debat og i højere grad profilere samarbejdet med dem. Det vil bane vej for et større samarbejde mellem de nationale konkurrencemyndigheder og reguleringsmyndigheder.
32. Indledningsvis vil Kommissionen i de kommende måneder fuldt ud offentliggøre resultaterne af denne meddelelse for at sikre, at hovedbudskaberne vedrørende behovet for at modernisere de liberale erhverv i Europa forstås af alle nøgleaktører – navnlig de nationale parlamenter og de politiske beslutningstagere.
33. Kommissionen vil overveje at vedtage yderligere nødvendige gennemførelsesforanstaltninger baseret på EF's konkurrenceregler og eventuelt om muligt og om nødvendigt gribe ind efter artikel 86.